

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIO TEISMO 2009 M. VASARIO 6 D. PRAŠYMO (NR. 1B-8/2009) IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. VASARIO 6 D. NUTARIMO NR. 110 „DĖL PRIPAŽINIMO VALSTYBEI SVARBIAIS EKONOMINIAIS PROJEKTAIS“ NUOSTATA NEPRIĖŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO 3 DALIAI IR 12 STRAIPSNIO 1 DALIES NUOSTATOMS

2009 m. kovo 4 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus, Tomos Birmontienės, Prano Kuconio, Kęstučio Lapinsko, Zenono Namavičiaus, Ramutės Ruškytės, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Romualdo Kęstučio Urbaičio,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo 2009 m. vasario 6 d. prašymą (Nr. 1B-8/2009) „ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimo Nr. 110 „Dėl pripažinimo valstybei svarbiais ekonomiais projektais“ 1 punktas toje apimtyje, kur yra numatyta „Pripažinti, atsižvelgiant į visuomenės poreikius, valstybei svarbiais ekonomiais projektais: 1. Vilniaus viešojo logistikos centro projektą <...> Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose.“ neprieštaravo/-auja Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo 1997-07-01 įstatymo Nr. VIII-359 (2007-07-05 redakcijos) 4 straipsnio 3 dalies nuostatai „Už žemę, pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirtą valstybės išperkamai žemei, taip pat už žemę, kurios susigrąžinti turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.“, 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punkto

nuostatoms „Žemė iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkama valstybės ir už ją atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu ji: <...> 2) kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje pagal įstatymus yra užimta: namų valdų (sodybų) sklypų; valstybinių įstaigų ir organizacijų bei visuomeninės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų, išskyrus poilsiaviečių pastatų ir statinių užimtus žemės sklypus; kitų visuomenės poreikiams naudojamų teritorijų (gatvių, aikščių, skverų, kapinių, vandenviečių, paplūdimių ir kt.); yra suteikta individualių gyvenamųjų namų statybai. Šių žemės sklypų (teritorijų) plotai ir ribos nustatomi žemėtvarkos projektuose; 3) iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose ir pagal įstatymus nustatyta tvarka patvirtintuose detaliuosiuose planuose yra užimta: <...> įgyvendinti valstybei svarbius ekonominius projektus, kurių valstybinę svarbą savo sprendimu pripažįsta Seimas arba Vyriausybė <...>.“

Konstitucinis Teismas

nustatė:

Pareiškėjas – Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėjo administracinę bylą. Teismas 2009 m. vasario 6 d. nutartimi bylos nagrinėjimą sustabdė ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu „iširti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimo Nr. 110 „Dėl pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais“ 1 punktas toje apimtyje, kur yra numatyta „Pripažinti, atsižvelgiant į visuomenės poreikius, valstybei svarbiais ekonominiais projektais: 1. Vilniaus viešojo logistikos centro projektą <...> Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose.“ neprieštaravo/-auja Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo 1997-07-01 įstatymo

Nr. VIII-359

(2007-07-05 redakcijos) 4 straipsnio 3 dalies nuostatai „Už žemę, pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirtą valstybės išperkamai žemei, taip pat už žemę, kurios susigrąžinti turėjoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.“, 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punkto nuostatoms „Žemė iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkama valstybės ir už ją atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu ji: <...> 2) kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje pagal įstatymus yra užimta: namų valdų (sodybų) sklypų; valstybinių įstaigų ir organizacijų bei visuomeninės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų, išskyrus poilsiaviečių pastatų ir statinių užimtus žemės sklypus; kitų visuomenės poreikiams naudojamų teritorijų (gatvių, aikščių, skverų, kapinių, vandenviečių, paplūdimių ir kt.); yra suteikta individualių gyvenamųjų namų statybai. Šių žemės sklypų (teritorijų) plotai ir ribos nustatomi žemėtvarkos projektuose; 3) iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose ir pagal įstatymus

nustatyta tvarka patvirtintuose detaliuosiuose planuose yra užimta: <...> įgyvendinti valstybei svarbius ekonominius projektus, kurių valstybinę svarbą savo sprendimu pripažįsta Seimas arba Vyriausybė <...>.“

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Vyriausybė 2008 m. vasario 6 d. priėmė nutarimą Nr. 110 „Dėl pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais“ (toliau – Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimas Nr. 110), įsigaliojusį 2008 m. vasario 20 d., kuriame *inter alia* nustatyta: „Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a: Pripažinti, atsižvelgiant į visuomenės poreikius, valstybei svarbiais ekonominiais projektais: 1. Vilniaus viešojo logistikos centro projektą <...> Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose. <...>.“

2. Pareiškėjo nuomone, ginčijamas Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 110 1 punktas atitinkama apimtimi prieštarauja Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalies, 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktų nuostatomis dėl to, kad Vyriausybė 2008 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 110 Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose esančią žemę, patenkančią į Vilniaus viešajam logistikos centrui steigti nustatytą teritoriją, priskyrė valstybės išperkamai žemei, nors Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme nėra nustatyta, kad Vyriausybė gali priimti nutarimą dėl kaimo vietovėje esančios žemės pripažinimo reikalinga svarbiam ekonominiam projektui.

Pareiškėjo ginčijamame Vyriausybės nutarime nėra nustatyta, kad, kaip teigia pareiškėjas, Vyriausybė minėtą teritoriją priskyrė valstybės išperkamai žemei, šiame nutarime taip pat nėra nuorodų į pareiškėjo nurodytą Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą.

Pareiškėjo nurodytoje Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje yra nustatyti atvejai, kada buvusiems savininkams jų nuosavybės teise iki nacionalizacijos ar kitokio neteisėto nusavinimo turėta žemė nėra gražinama natūra jų turėtoje vietovėje. Iš pareiškėjo prašymo ir bylos medžiagos nėra matyti, kad žemę, esančią Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose, piliečiai pretenduoja susigrąžinti kaip jų iki nacionalizacijos ar kitokio neteisėto nusavinimo turėtą žemę. Iš pareiškėjo prašymo ir bylos medžiagos matyti priešingai – kad piliečiai pretenduoja susigrąžinti neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam kitoje vietoje žemės sklypą Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose esančioje žemėje, kuri pagal Vyriausybės 2008 m. vasario

6 d. nutarimo Nr. 110 1 punktą patenka į Vilniaus viešajam logistikos centrui steigti nustatytą teritoriją.

Pareiškėjas nepateikia argumentų, kodėl jo nagrinėjamoje byloje, kurioje piliečiai pretenduoja susigrąžinti neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės sklypą, taikytinas ginčijamas Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 110 1 punktas atitinkama apimtimi gali prieštarauti Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktų nuostatom.

3. Minėta, kad pareiškėjas ginčija Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 110 1 punkto atitinkama apimtimi atitiktį ir Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalies nuostatai, tačiau nepateikia argumentų, kodėl ginčijamas Vyriausybės nutarimas prieštarauja to paties įstatymo 4 straipsnio 3 dalies nuostatai.

4. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 67 straipsnio 2 dalies 5 punktą teismo nutartyje, kuria kreipiamasi į Konstitucinį Teismą, turi būti nurodyti teismo nuomonės dėl įstatymo ar kito teisės akto prieštaravimo Konstitucijai teisiniai argumentai. Nutartyje taip pat turi būti aiškiai, tiksliai suformuluotas prašymas Konstituciniam Teismui (67 straipsnio 2 dalies 6 punktas).

Aiškindamas minėtas Konstitucinio Teismo įstatymo nuostatas Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs, kad teismai, kreipdamiesi į Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar įstatymas ar kitas teisės aktas (jo dalis) neprieštarauja Konstitucijai, argumentuodami savo prašyme pateiktą nuomonę dėl įstatymo ar kito teisės akto (jo dalies) prieštaravimo Konstitucijai, negali apsiriboti vien bendro pobūdžio samprotavimais ar teiginiais, taip pat tuo, kad įstatymas ar kitas teisės aktas (jo dalis), jų manymu, prieštarauja Konstitucijai, bet privalo aiškiai nurodyti, kurie ginčijami teisės aktų straipsniai (jų dalys, punktai), kokia apimtimi, jų nuomone, prieštarauja Konstitucijai, ir savo poziciją dėl kiekvienos ginčijamos teisės akto (jo dalies) nuostatos atitikties Konstitucijai turi pagrįsti aiškiai suformuluotais teisiniais argumentais. Priešingu atveju teismo prašymas iširti įstatymo ar kito teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai laikytinas neatitinkančiu Konstitucinio Teismo įstatymo 67 straipsnio reikalavimų.

5. Konstatuotina, kad pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo prašyme nėra pateikta aiškiai suformuluotų teisinių argumentų, pagrindžiančių pareiškėjo abejonę dėl jo ginčijamo Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 110 1 punkto atitinkama apimtimi atitikties Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalies, 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktų nuostatom.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį prašymas, kuris neatitinka *inter alia* Konstitucinio Teismo įstatymo 67 straipsnyje nustatytų reikalavimų, gražinamas pareiškėjui.

Prašymo grąžinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti buvę trūkumai.

6. Pažymėtina, kad prašyme yra ir kitų trūkumų.

Nutarties, kuria pareiškėjas kreipėsi į Konstitucinį Teismą, rezoliucinėje dalyje prašoma iširti, ar Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 110 1 punktą atitinkama apimtimi neprieštarauja (neprieštaravo) „Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (2007-07-05 redakcijos) 4 straipsnio 3 dalies nuostatai <...>, 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punkto nuostatomis <...>“, tačiau Seimo 1997 m. liepos 1 d. priimtas Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymas 2007 m. liepos 5 d. nebuvo keičiamas ir (arba) papildomas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1 straipsniu, 25 straipsnio 2 dalimi, 28, 67, 70 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Grąžinti pareiškėjui – Vilniaus apygardos administraciniam teismui 2009 m. vasario 6 d. prašymą (Nr. 1B-8/2009) „iširti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimo Nr. 110 „Dėl pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais“ 1 punktą toje apimtyje, kur yra numatyta „Pripažinti, atsižvelgiant į visuomenės poreikius, valstybei svarbiais ekonominiais projektais: 1. Vilniaus viešojo logistikos centro projektą <...> Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių kadastrinėje vietovėje – Pagirių, Baltosios Vokės, Melekonių ir Valčiūnų kaimuose.“ neprieštaravo/-auja Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo 1997-07-01 įstatymo Nr. VIII-359 (2007-07-05 redakcijos) 4 straipsnio 3 dalies nuostatai „Už žemę, pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirtą valstybės išperkamai žemei, taip pat už žemę, kurios susigrąžinti turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.“, 12 straipsnio 1 dalies 2, 3 punkto nuostatomis „Žemė iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkama valstybės ir už ją atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu ji: <...> 2) kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje pagal įstatymus yra užimta: namų valdų (sodybų) sklypų; valstybinių įstaigų ir organizacijų bei visuomeninės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų, išskyrus poilsiaviečių pastatų ir statinių užimtus žemės sklypus; kitų visuomenės poreikiams naudojamų teritorijų (gatvių, aikščių, skverų, kapinių, vandenviečių, paplūdimių ir kt.); yra suteikta individualių gyvenamųjų namų statybai. Šių žemės sklypų (teritorijų) plotai ir ribos nustatomi žemėtvarkos projektuose; 3) iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose ir pagal įstatymus nustatyta tvarka patvirtintuose detaliuosiuose planuose yra užimta:

<...> įgyvendinti valstybei svarbius ekonominius projektus, kurių valstybinę svarbą savo sprendimu pripažįsta Seimas arba Vyriausybė <...>.“

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Sprendimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Armanas Abramavičius

Toma Birmontienė

Pranas Kuconis

Kęstutis Lapinskas

Zenonas Namavičius

Ramutė Ruškytė

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Romualdas Kęstutis Urbaitis